

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

MEYDAN BULUŞMASI ETKİNLİK RAPORU

meydan

Bu yayın Avrupa Birliği'nin maddi desteği ile hazırlanmıştır. İçerik tamamıyla YADA Vakfı sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliği'nin, Türkiye Cumhuriyeti'nin ve T.C. Dış İşleri Bakanlığı AB Başkanlığı'nın görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

GİRİŞ

Yaşama Dair Vakıf (YADA Vakfı) olarak sivil toplum kuruluşları arasında yeni bir diyalog ve müzakere modelini hayata geçirmek üzere düzenlediğimiz Meydan buluşmaları serimizde, “Sivil Diyalogun Güçlenmesi” projesi kapsamında ilk çevrim içi buluşmamızı gerçekleştirdik. 28 Eylül 2020 tarihinde “Meydan Buluşması”nda; diyalogun ve sivil toplumun krizlerle aldığı yeni şekli, öğrendiklerini ve öğrenmesi gerekenleri konuşmak üzere çevrim içi ortamda bir araya geldik. 2018 yılından bu yana Türkiye'nin meseleleri üzerine konuşmak, dinlemek, müzakere etmek için bir araya gelinen Meydan; farklı konuları farklı pencerelerden görmeye, farklı arka plandan gelen paydaşların meseleleri birlikte keşfetmesine çalışmak üzere kuruluyor. Şimdiye kadar yaşamadığımız, yepyeni zorlukları belirsizlikler içindeyken aşmaya çalıştığımız bir dönemden geçiyoruz. Bu sıra dışı dönem, bize beklenmedik kolaylıklar ve fırsatlar; aynı zamanda da dezavantajlar getirdi. Kişi olarak, kurum olarak, sistem olarak planlayarak veya zorunda kalarak farklı stratejiler geliştirdik, diyalog ve iş birliği biçimlerimizi çeşitlendirdik. Tüm bu yaşadıklarımızı ve hala yaşamakta olduklarımızı konuşmak, belki anlamlandırmak ve neleri ileriye taşıyabiliriz diye tartışmak üzere bu kez çevrim içi Yeni Diyalog, Müzakere ve İşbirliği Modellerini Konuşmak için Meydan'da buluştuk.

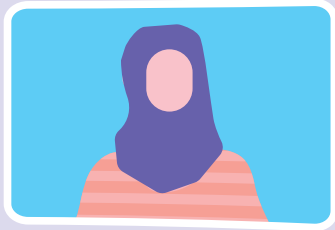
YADA Vakfı olarak 2005 yılından bu yana toplumsal yaşamın farklı alanlarına ilişkin bilgi üretiyor ve bunları uygulamaya dönüştürüyoruz. STK'ların yurttaşlar ve karar vericiler üzerinde ne kadar etkili olduğuna dair araştırmalar yapıyor ve kamuoyunun kararları ve kanaatleri üzerindeki etkisini artırmaya çalışıyoruz. Yaptığımız araştırmalar ve çalışmalar ile STK'ların kararları etkileme yeteneklerini geliştirmeye ve aralarındaki diyalogu güçlendirmeye odaklı çalışmalar yürütüyoruz. STK'ların tartışabilecekleri, bilgi alışverişinde bulunabilecekleri ve yeni iş birlikleri kurabilecekleri ortak zeminler üretmeyi amaçlıyoruz. Meydan etkinlikleri ile fiziki ve çevrim içi buluşmalar düzenleyerek bu ortak zeminlerin oluşabileceği alanı yaratmayı; farklı alanlarda, görüşlerde, yaklaşımlarda olan sivil toplum aktörlerini bir araya getirerek bu aktörleri birbirlerine görünür kılmayı amaçladık. Farklılıkların birbiriyle karşılaşabilmesi, tanışabilmesi, konuşabilmesi, birbirini tanımasını istedik. Türkiye'nin meseleleri üzerine konuşmak, dinlemek ve müzakere etmek için bizlerle Meydan'da bir araya geldiğiniz için tekrar teşekkür ederiz.

meşdan

PROGRAM

- 14.30 Açılış
- 15.00- 16.00 Birinci Oturum: Diyalogun Mevcut Durumu
- 16.00- 17.00 İkinci Oturum: Diyalog Çerçevesinde Neyi Oluşturduk ve Oluşturuyoruz?
- 17.15 Kapanış

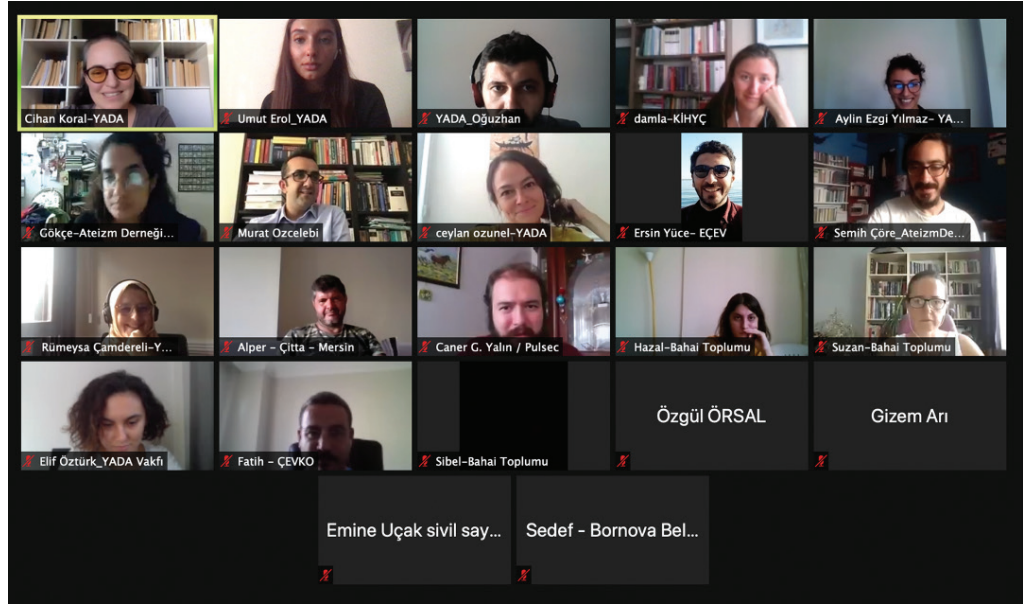

AÇILIŞ

28 Eylül 2020'de; Yeni Diyalog, Müzakere ve İş birliği Modellerini Konuşmak için Meydan'da İstanbul, Antalya, İzmir, Eskişehir, Ankara, Edirne ve Mersin olmak üzere 7 farklı ilden diyalog ve farklı alanlarda çalışan sivil toplum temsilcileriyle çevrim içi platform üzerinde bir araya gelerek aşağıdaki sorulara cevap aradık.

- “Pandemi kurum ve kişiler için diyalog & iş birliği açısından nasıl bir dönemdi?”
- “Bu dönemden sonra diyalog ve iş birliğinde farklılıklar olacak mı? Olacaksa nasıl olacak?”
- “Pandemi sürecinde nasıl metotlar kullanıldı? Bunlardan neler çalıştı neler çalışmadı? Hangi metotlar bırakıldı?”

Buluşma, katılımcıların isim ve kurumlarını belirtmeleri sonrasında tanışma ile başladı. Tanışmanın ardından, katılımcılara menti.com üzerinden pandemi dönemindeki deneyimlerini anlamak üzere bir dizi soru yöneltildi. Katılımcılar sorulara anonim olarak cevaplar verdi. ‘Pandemi önlemlerinin en sıkı olduğu dönem sizin için nasıl geçti?’ sorusuna katılımcıların verdiği cevaplar genel olarak dönemin yalnız fakat çevrim içi olarak aktif geçtiği yönündeydi. ‘Pandemi başladığından beri kişi olarak etrafınız ile diyalogunuz ve iş birliğinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?’ sorusuna ise farklı cevaplar verildi; katılımcılar arasında daha aktif ve yoğun olduğunu

söyleyenler olsa da genel olarak mesafeli ve içe kapanık bir dönemden geçildiği paylaşıldı. ‘Pandemi başladığından beri kurum olarak diyalog ve iş birliğinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?’ sorusuna ise katılımcıların cevapları genel olarak dayanışmanın arttığı fakat iletişimin zorlaştığı yönünde oldu. Katılımcılar dönemi kişisel düzeyde değerlendirirken kurumsal hayat içerisinde etkin, fakat bireysel olarak insanlara ve sivil hayata ulaşmakta zorluk yaşadıklarını ilettiler. Katılımcılar içerisinde kurumsal düzeyde çevrim içi ortama uyum sağlayan ve hazır olduğunu düşünenler olsa da aksine desteğe ihtiyaç duyan ve pandemi döneminin olağan zamanlara göre daha az verimli geçtiğini aktaranlar vardı. Pandemi döneminde sivil toplum içerisinde diyalog ve iş birliği üzerine konuşulduğunda ise katılımcıların çoğunluğunun yeni paydaşlar için iletişimlerini güçlendirdiklerini belirtmesinin yanında, bazı kurumların iş birliğinden uzaklaştığından da bahsedildi. Katılımcıların ısınma sorularında verdikleri cevaplar, pandemi döneminin hem bireysel hem kurumsal düzeyde oldukça farklı deneyimlendiğine işaret etti.

BİRİNCİ OTURUM: DİYALOĞUN MEVCUT DURUMU

Katılımcılar gruplara ayrılarak ilk oturumda tartışmalara başlandı. Gruplarda yer alan katılımcılar kısaca kendilerini tanıttıktan sonra aşağıda belirtilen sorular rehberliğinde konuya dair deneyimlerini paylaştılar.

- Bulduğunuz gruplarda ve topluluklarda bu dönemde neler oluyor?
- Bütün bu dönemi besleyen alttan alta bir değişim var mı? Bu değişim nedir?
- Kişisel olarak bu dönemden sonra hangi diyalog ve iş birliği yöntemlerinizi bırakacak gibi duruyorsunuz? Hangi davranışlarınız değişiyor?
- Kurumsal olarak bu dönemden sonra hangi diyalog ve iş birliği yöntemlerinizi bırakacak gibi duruyorsunuz? Neler çalıştı, neler çalışmadı?"

Grup çalışmalarından çıkan başlıklar şu şekilde özetlenebilir;

Hak temelli çalışan dernekler kitlelerine ulaşamıyor

Hak temelli çalışan derneklerin kitlelerine ulaşmakta ve faaliyetlerini gerçekleştirmekte zorlandığı paylaşılrken pandemi ile mağduriyet yaşayan STK'ların bir araya gelip ağlar kurmaya başladığına dikkat çekiliyor. Öne çıkan tespitlerden biri, yeni dönemde daha fazla sivil toplum ağlarının kurulacak ve geliştirilecek olması yönünde.

Pandeminin ilk zamanlarına kıyasla sivil toplum diyalogunda ilerleme söz konusu

Pandeminin başında ağırlıklı olarak dezavantajlılık ve mağduriyet vurgularının yapıldığı aktarılırken pandeminin ilerleyen dönemlerinde sınırlılıkların ötesine geçilip

çözümler için adım atılmaya başlanıldığı düşünülüyor. Pandeminin ilk zamanlarında sorulan 'sivil toplum ve diyalog için daha nasıl daha iyi bir ortam yaratabiliriz' sorusu üzerine çalışıldığı, çözümlerin bulunduğu ve bu doğrultuda yol alındığı görüşü aktarılıyor.

İyi bir diyalog ve iş birliği için uyumlu, atılgan ve açık fikirli olmak kritik

Katılımcılar müzakerede uyumlu, uzlaşmacı, empati sahibi olmanın istendik olduğunu paylaşıyor. Diyalog ve iş birliği için sabırlı, açık fikirli, anlayışlı, girişken ve atılgan olma önemli karakteristik özellikler olarak öne çıkıyor. Bu bağlamda kurum kültürlerine eklenmesi en çok talep edilen sıfatlar ise girişimcilik ve değişime açıklık oluyor.

Diyalog, iş birliği ve müzakere; yöntemleri teknik olarak öğrenilmesi gereken alanlar

Katılımcılar; iş birliği, diyalog ve müzakere tekniklerinin öğrenilmesi gereken beceriler olduğunu paylaşıyor. İş birliği yapılacak kişinin profilinin, kolay iş yapabilecek olma ihtimalinin ve ortak görüş ve kaynak paylaşacak olmanın, diyalog sürecini kolaylaştırdığı dile getiriliyor.

Çalışma düzeninde saat kavramı yok oluyor

Dijital katılım becerilerinin güçlendirilmesi ile dijital bir dönüşüm gerçekleşiyor. Çalışma yerlerine gitme gerekliliğinin yok olmaya başladığından, evden veya internete bağlanılan herhangi bir yerden de çözüm üretilebildiğinden söz ediliyor. İş, eğitim ya da etkinliklerin etkili olması ve birlik ruhunun oluşması için tek yolun yüz yüze olduğu inancının yok olmaya başladığı, dolayısıyla yüz yüze görüşme, toplantılar ve etkinliklerin dijital ortamlara taşındığı aktarılıyor. Yoğunluk algısının değiştiği ve işe, toplantılara ve etkinliklere çoğunlukla çevrim içi ortamdan katılım sağlandığı için birden fazla şey için zaman ayrılabilirdiği aktarılıyor.

Olağanüstü dönemler dayanışmayı güçlendiriyor

İnsanların her koşula rağmen iletişimde olma ve sosyal olma isteği nedeniyle çalışmaların çevrim içi görüşmeler, forumlar, sosyal mesafeli ve az katılımcılı kapasite geliştirme eğitimleri ile devam ettiği aktarılıyor. Evrensel katılımın getirdiği dayanışma ruhu, çevrim içi erişilebilirlik, küresel bir sorun ile birlikte mücadele etme düşüncesi, değişen durumlara birlikte adapte olma, sağlığımızı birinci öncelikte tutmak gibi etmenler tarafından birlik ruhunun beslendiği düşünülüyor.

Dezavantajlı bireylerin dijital araçlara ve ekipmanlara erişimini artıracak çalışmalara ağırlık verilmesi gerekiyor

Çalışmaların ve prosedürlerin dijital ortama geçirilebileceği görüldüğünden, dijital haklar ve sorumlulukların artacağı düşünülüyor. Herkesin işine, eğitimine çevrim içi devam edebilmesi için gerekli araç ve ekipmanlara erişiminin sağlanması konusuna ağırlık verilmesinin önemine vurgu yapılıyor. Özellikle dezavantajlı gruplara sunulan çevrim içi hizmetlerin gelişebilmesi ve çevrim içi erişimin desteklenmesi gerektiği düşünülüyor.

İKİNCİ OTURUM: DİYALOG ÇERÇEVESİNDE NEYİ OLUŞTURDUK VE OLUŞTURUYORUZ?

İkinci oturum T.C Dış İşleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı Proje Uygulama Başkanlığı AB İşleri Uzmanı Murat Özçelebi'nin değerlendirmesi ile başladı. Özçelebi, konuşmasında fiziksel ortamda yapılan toplantı ve yeni dönem hazırlıkları için diyalogların çok daha kısa sürede daha çeşitli sonuç ve fikirlerle sonuçlandığını;

fakat yeni normalde çevrim içi üzerinden aynı verimin alınmadığı tespitinde bulundu. "Mevcut ikili ilişkiler varsa çevrim içi ilişkiyi sürdürmeyi kolaylaştırıyor, öte yandan yeni ilişkileri çevrim içi ortamda kurmak hala biraz daha zor" diyen Özçelebi, çevrim içi ortam sayesinde bir araya getirilmesi güç insanların bir araya getirilebildiğinden söz etti. Aynı zamanda yeni normal ve çevrim içi ortamın, kamu için büyük bir geçiş dönemi olduğuna vurgu yapan Murat Özçelebi, kamunun çevrim içi platformlarda bir araya gelmeye artık daha sıcak baktığını söyleyerek sözlerini tamamladı.

İkinci oturum katılımcıların grup çalışmaları ile devam etti. Gruplara ayrılan katılımcılar aşağıdaki sorulara birlikte cevap aradı. Katılımcılardan sorulara hem kurum olarak hem de kişisel olarak cevap vermeleri istendi.

- Bu dönemde diyalog ve iş birliği ile ilgili yeni yaptığınız ne var?
- Bu dönemde ilk defa diyalog ve iş birliğine girdiğiniz veya yaklaştığınız kimler var?
- Bu dönemde diyalog ve iş birliği ile ilgili yeni hangi tür metotlar denediniz?
- Yeni diyalog ve iş birliği yöntemleri ile ilgili neyden şüphe ediyorsunuz /neye güvenemiyorsunuz? Neden?

Yeni iş birlikleri ve yeni iş modellerine daha sıcak bakılıyor

Katılımcılar, kurum olarak yeni iş birlikleri ve yeni iş modellerine daha sıcak yaklaştıklarını aktarıyor. Yerel ve bölgesel iş birliklerinin yanı sıra bu dönemde ulusal ve uluslararası temasların arttığı belirtiliyor. Katılımcıların bir kısmı ise kurumlarının kendi içerisinde sürece ayak uydurmasının daha güç olması nedeniyle kurumsal olarak yeni iş birlikleri geliştiremediğini dile getiriyor.

Çevrim içi etkinlikler fiziksel etkinliklerin zaman ve mekan sınırlılığını ortadan kaldırıyor

Çevrim içi etkinliklerin dezavantajlarının yanı sıra avantajları olduğu da aktarılıyor. Zaman ve mekan sınırlılığının kaldırılan çevrim içi yöntemlerin daha fazla aktörle temasa geçmek için fırsat yarattığına değiniliyor. Pandemi öncesinde iş yoğunluğu nedeniyle yüz yüze gerçekleşen toplantı ve etkinliklere katılmakta zorlanılırken; çevrim içi aktivite, atölye ve toplantılara neredeyse her gün belli bir vakit ayırmanın mümkün olduğu paylaşılıyor.

Pandemi dönemi çevrim içi platformlar üzerinden yeni metotlar denemeye fırsat tanıyor

Çevrim içi platformların kullanımına yönelik kurum içerisinde kapasite geliştirme etkinlikleri düzenlenerek fiziksel etkinliklerin çevrim içine taşınmaya çalışıldığı iletiliyor. Bununla birlikte bazı kurumların yüz yüze aktiviteler kadar verimli veya güvenli olmayacağı endişesi ile çevrim içi platformlara mesafeli olduğu görülüyor. Çevrim içi ortamda güvenli alan hissini yaratmanın zor olduğu, bu nedenle yeni metotların geliştirilmesi gerektiği dile getiriliyor. Sosyal medyanın daha fazla kullandığını ve STK'ların sosyal medya platformları ile sesini duyurmaya daha aşına olduğu aktarılıyor.

Çevrim içi metotlara dair zorluklar ve şüpheler mevcut

Gönüllülerle iş birliği noktasında hassas gruplar ile çalışılırken, şeffaf olma ve anonim kalma arasındaki ilişkiyi gözetmenin zorluğundan bahsediliyor. Dijitale erişemeyen ya da dijitale inanmayan kişileri dahil etmenin ve fırsat eşitliğini gözetmenin zorlayıcı olduğu söyleniyor. Sürekli bilgisayar ortamında olmanın

ve insanlarla yüz yüze etkileşimde bulunamama durumunun bir süre sonra kişileri yorabileceği ve dolayısıyla yapılan işin etkisini azaltabileceği üzerine şüpheler bulunuyor.

Farklılıklar olsa da bu süreçte öğrenme hali çok ortak

Farklı tema, alan, coğrafya, arka planlardan gelen kişilerin paylaştığı ortak bir payda olarak öğrenme halinin ortak olduğuna vurgu yapılıyor. Geçmiş yöntemler ve alışıla geldik metotların bir kenara bırakıldığı ve yeni yöntem, metot ve araçların öğrenildiği bir dönemden geçildiği aktarılıyor. Koşulların değişmesine rağmen bu durumların aşılacağına dair inancın var olduğu dile getiriliyor.

Pandemi sonrasında kalıcı olacak yöntemler ortaya çıkıyor

Pandemi öncesinde kullanılan metotların çoğunun değişeceği ve bu süreçte öğrenilen metotların olağan yöntemler arasına gireceği aktarılıyor. Geleneksel yöntemlerden daha çok verim alan bireylerin yanı sıra çevrim içi yöntemleri daha faydalı bulan bireyler de bulunuyor. Bu durumun sivil toplumu pandemi sonrasında hibrit (hem çevrim içi hem de fiziksel) yöntemlerin kullanıldığı bir geleceğe taşıdığı düşünülüyor.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Meydan buluşmalarını düzenleyen YADA ekibi olarak; diyalogun ve sivil toplumun krizlerle aldığı yeni şeklini, öğrendiklerini ve öğrenmesi gerekenleri konuşmak üzere düzenlediğimiz "Yeni Diyalog, Müzakere ve İş birliği Modellerini Konuşmak İçin" buluştuğumuz Meydan'da bizlerle bir araya gelen tüm katılımcılarımıza bir kez daha teşekkür ediyoruz.

Meydan'da gerçekleşen paylaşımlarda bireysel çıkarlarımız doğrultusunda hareket etmek yerine ortak sorunlarımız olduğunu bilerek, ertelemeyen aksiyon alarak, empati kurarak, meseleleri çok yönlü ele alarak, dijitale inanarak bu dönemi devam ettirmenin mümkün olduğunu konuştuk.

Sürecin başında sorunlara odaklanma ve karamsar olma hali hakim olsa da bu toplantıda olumsuzlukları nasıl aştık ve aşabiliriz konusuna odaklandık, bu doğrultuda paylaşımlar yaptık, pandeminin getirebileceği fırsatlara odaklandık.

Bu çıktılarla birlikte; sivil toplumun bir aradalığı, diyalog-müzakere ortamını destekleyecek farklı etkinlikler tasarlamaya devam ediyoruz. Önümüzdeki günlerde Meydan buluşmalarında tanıştığımız ve ilerleyen zamanlardaki etkinliklerimizde görmek istediğimiz kurumlarla iletişime geçmeye, farklı konular etrafında konuşmaya, aktif katılımı teşvik edecek farklı yöntemleri denemeye devam edeceğiz. Gelin Meydan'da buluşalım!

*EK: KATILIMCI LİSTESİ

KURUM	İSİM
AB Başkanlığı	Murat Özçelebi
Ateizm Derneği	Semih Çöre
Ateizm Derneği	Gökçe Yetkin
Bornova Belediyesi	Sedef Korkmaz Doğru
ÇEVKO Çevre Koruma ve Ambalaj Atıkları Değerlendirme Vakfı	Fatih Arslan
Çitta	Alper Tolga Akkuş
Ege Çağdaş Eğitim Vakfı (EÇEV)	Ersin Yüce
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	Özgül Örsal
Genç Düşünce Enstitüsü	Muratcan Işıldak
Genç Düşünce Enstitüsü	Özgün Kaplama
İstanbul Büyükşehir Belediyesi	Serdar Karaduman
Kadının İnsan Hakları-Yeni Çözümler Derneği	Damla Eroğlu
Pulsec	Caner G. Yalın
Sivil Sayfalar	Emine Uçak
Trakya Roman ve Engelliler Derneği	Gizem Arı
Türkiye Bahai Toplumu	Suzan Karaman
Türkiye Bahai Toplumu	Hazal Oflazoğlu
Türkiye Bahai Toplumu	Sibel Karaçay
Yereliz	İkbal Polat
YADA Vakfı	Rümeysa Çamdereli
YADA Vakfı	Cihan Koral
YADA Vakfı	Elif Öztürk
YADA Vakfı	Ceylan Özünel
YADA Vakfı	Aylin Ezgi Yılmaz
YADA Vakfı	Umut Erol